

№ 2 практикалық сабақ.
Шексіз аз және шексіз үлкен тізбектер.
Тізбектің шегі

1-Анықтама. $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ тізбегі шексіз үлкен деп аталады, егер $\forall \varepsilon > 0 \exists n_{\varepsilon} \in N, \forall n \geq n_{\varepsilon} |x_n| > \varepsilon$.

Есеп. № 43 а) $x_n = (-1)^n n$ тізбегі шексіз үлкен екенін дәлелдеу.

Шешімі. $\forall \varepsilon > 0. |x_n| > \varepsilon \Leftrightarrow |(-1)^n n| > \varepsilon \Leftrightarrow n > \varepsilon. n_{\varepsilon} = [\varepsilon] + 1.$

2-Анықтама. $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ тізбегі шексіз аз деп аталады, егер $\forall \varepsilon > 0 \exists n_{\varepsilon} \in N, \forall n \geq n_{\varepsilon} |x_n| < \varepsilon$.

Есеп. № 42 б) $x_n = \frac{1}{n!}$ тізбегі шексіз аз екендігін көрсету.

Шешімі. $\forall \varepsilon > 0. |x_n| < \varepsilon \Leftrightarrow \left| \frac{1}{n!} \right| < \varepsilon \Leftrightarrow \frac{1}{n!} < \varepsilon.$

$$\frac{1}{n!} = \frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot n} < \frac{1}{1 \cdot 2 \cdot 2 \cdot \dots \cdot 2} = \frac{1}{2^{n-1}}, \frac{1}{2^{n-1}} < \varepsilon. \Rightarrow 2^{n-1} > \frac{1}{\varepsilon} \Leftrightarrow n-1 > \log_2 \frac{1}{\varepsilon} \Rightarrow$$

$$n_{\varepsilon} = \left[\log_2 \frac{1}{\varepsilon} \right] + 1.$$

3-Анықтама. $\{x_n\}_{n=1}^{\infty}$ тізбегі a санына жинақталады дейді, егер

$a = \lim_{n \rightarrow \infty} x_n$, - если $\forall \varepsilon > 0 \exists n_{\varepsilon} \in N, \forall n \geq n_{\varepsilon} |x_n - a| < \varepsilon$.

Есеп №41 $x_n = \frac{n}{n+1}$. Дәлелдеу керек: $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 1$.

Решение. $\forall \varepsilon > 0. |x_n - 1| < \varepsilon \Leftrightarrow \left| \frac{n}{n+1} - 1 \right| < \varepsilon \Leftrightarrow \left| \frac{n - n - 1}{n+1} \right| < \varepsilon \Leftrightarrow \frac{1}{n+1} < \varepsilon \Leftrightarrow$

$$n > \frac{1}{\varepsilon} - 1 \Rightarrow n_{\varepsilon} = \left[\frac{1}{\varepsilon} - 1 \right] + 1 = \left[\frac{1}{\varepsilon} \right].$$